

Bij de overlegmomenten valt op hoe gepolariseerd de geesten zijn binnen het gebied. Ondanks de toelichting die door VITO en INBO werden verschaft, blijft er een fundamenteel wantrouwen tegenover het ganse proces, waarbij de overheersende mening is dat het Turnhouts Vennengebied onterecht gevisieerd wordt als maatwerkgebied. Complottheorieën, mee gevoed door de evolutie van het debat in Nederland, zijn daarbij niet van de lucht. Ik maak me dan ook ernstig zorgen, mede door een aantal incidenten de voorbije maanden, over een mogelijk verdere escalatie.

De voorbije periode was er tevens een informatiesessie met VITO en INBO voor vertegenwoordigers van de lokale besturen. Vermeldenswaardig is dat aan de besturen een voorlichtings-webinar werd bezorgd die door hen verder kan gebruikt worden.

Op dit overleg werd ook informatie gegeven over mogelijk grensoverschrijdend overleg, waarbij de gemeenten verwijzen naar het bestaande platform BENEGO (Belgisch Nederlands Grensoverleg).

In de gesprekken kwam ook de vraag van mogelijk intern salderen binnen bestaande bedrijven aan bod. In overleg met VITO werd daarop volgend antwoord gegeven aan de lokale besturen: *“De voorbije weken kreeg ik vragen tot verduidelijking m.b.t. de mogelijkheid om de afbouw van NH₃ uitstoot intern te salderen binnen eenzelfde bedrijfssite.*

Uit een toelichting van VITO blijkt dat de uitstoot van een bedrijf in de algemene doorrekening van het G8 scenario berekend wordt op één geografisch punt per bedrijf.

In de doorrekening voor vergunningen zal stal per stal doorgerekend worden.

De totale uitstoot van een bedrijf zal dan de som zijn van de verschillende stalemissies.

Een bijkomend element uit de conceptnota is dat alle bestaande varkens- of pluimveebedrijven die dieren houden in niet-AEA stallen tegen 2030 (of eerder bij het verlenen van een nieuwe vergunning van onbepaalde duur) een reductie van 60% op stalniveau (bovenop reducties uit het luchtbeleidsplan) dienen te realiseren.

Mijn interpretatie is dat intern salderen kan, maar dit onverminderd de verplichting van een reductie van 60% op stalniveau (bovenop reducties uit het luchtbeleidsplan) voor varkens- en pluimveestallen en de algemene reducties op bedrijfsniveau voor rundvee (-15% behalve bij mestkalveren waar het -20% is). “.

Op 18 juli ontvingen alle veehouders die actief zijn binnen het gebied een toelichting vanwege de intendant (**bijlage 2**). Er werd aan de gemeenten ook een meer algemene toelichting bezorgd die kan gebruikt worden in de gemeentelijke informatiekkanalen. Ik voeg dit bericht in **bijlage 3** bij dit verslag.

De werkzaamheden van de interdisciplinaire werkgroep PAS (IDW-PAS) werden in augustus verdergezet. De samenwerking verloopt goed en er is toenemende interactie tussen de leden. Zowel de ecohydrologische studie als de uitwerking van de screeningtool worden verder opgevolgd. Een van de meer moeilijke punten is het uitwerken van een éénduidige en vaste methodologie voor de allocatie van openstaande doelen. Die lijkt er momenteel niet te zijn. Er werd afgesproken dat er eind september een gezamenlijk voorstel van de administraties op tafel komt.

Zoals afgesproken wordt door de VLM gewerkt aan een individuele fiche per veehouderij binnen het maatwerkgebied. Een eerste ontwerp ligt nu voor verdere uitwerking voor.

Op de fiche zal duidelijk worden uitgelegd hoe de impactscore van het bedrijf werd bepaald, namelijk de impactscore die door het VITO wordt berekend op basis van de meest recente gegevens (2020).

De opmaak van de fiche liep vertraging op, eind september zal aan elke veehouder uit het gebied een individuele fiche bezorgd worden. Daarna zullen de betrokkenen indien zij dat zelf wensen de kans krijgen om in een gesprek met de intendant hun specifieke situatie toe te lichten. Deze gesprekken zullen plaatsvinden vooraleer de definitieve PAS is vastgesteld, wat betekent dat niet alle vragen beantwoord kunnen worden. Toch lijkt het, gelet op de vele onzekerheden bij de landbouwers, aangewezen om nu al in gesprek te gaan met wie daarom vraagt.

Een niet onbelangrijke vaststelling is dat er verschillende methodes bestaan voor de berekening van de impactscore. De methode die VITO gebruikt is generiek op basis van 1 coördinaat per bedrijf zonder detail informatie per stal of staltype. Dezelfde methode werd ook gebruikt bij de uitwerking van de conceptnota en de identificatie van de piekbelasters. Daarnaast worden individuele veehouders die hun impactscore willen kennen gevraagd om die zelf te berekenen aan de hand van de impactscoretool op de website van het Departement Omgeving (<https://impactscore.omgeving.vlaanderen.be/>). De impactscoretool is veel fijnmaziger dan de methode die door het VITO wordt gehanteerd en houdt bv. rekening met de ligging van elke stal, staltypes, enz.

Het gevolg is dat de impactscoretool een ander resultaat geeft dan de VITO methode, die generiek en eerder indicatief is.

De eerste fase van de ecohydrologische studie werd opgestart in de maand juli. Er werd gekozen voor een samenwerking tussen INBO en ILVO en voor een participatieve benadering waarbij de terreinkennis van landbouwers, landeigenaars en natuurbeheerders mee aan boord genomen wordt. Het blijft de bedoeling om de eerste fase tegen eind dit jaar af te ronden.

In het kader van de Vlaams-Nederlandse grensoverschrijdende samenwerking m.b.t. de stikstofproblematiek werd het pilootproject "Turnhouts Vennengebied" verder voorbereid in overleg met de Gouverneur van de provincie Antwerpen en met de Nederlandse collega's. Eind september is er een eerste bilaterale bijeenkomst gepland in het provinciehuis van de provincie Antwerpen.

Piet VANTHEMSCHE

7 september 2022

Overzicht contacten en overlegvergaderingen – maanden juli - augustus

•	Woensdag 06 juli		Grensoverschrijdende pilot Turnhouts Vennengebied met projectleider Gebied & Ruimtelijke Ordening	Teamsmeeting
•	Donderdag 07 juli	14:00u	Brainstorm “Omgang met landbouwers in TVG”	INBO
•	Vrijdag 08 juli	11:00u	Overleg met Jannes Maes – Adviseur Kabinet Landbouw	Kabinet
•		14:00u	Overleg met Belgian Feed Association	Dirk Van Thielen – Voorzitter Katrien D’Hooghe - CEO
•	Vrijdag 13 juli	08:00u	Hoorzitting Commissie Landbouw	Vlaams Parlement -Brussel
•	Vrijdag 15 juli	10:00u	Vergadering met lokale overheden: stand van zaken	Ravels
•	Woensdag 20 juli	11:00u	Overleg met Stuurgroep Landbouwers TVG	Ravels
•		14:00u	Overleg met landeigenaars TVG	Ravels
•	Maandag 22 augustus	10:00u	Infovergadering Stuurgroep Landbouwers en Landeigenaar	Ravels
•	Dinsdag 23 augustus	14:30u	Overleg met VLM (Bert Vueghs) omtrent communicatie met individuele landbouwers	VLM Brussel
•	Donderdag 25 augustus	10:00u	Overleg met Kris Peeters – Adviseur Kabinet Landbouw	Kabinet
		11:00u	Gesprek met adviseur Studiedienst Boerenbond	Kabinet
•	Vrijdag 26 augustus	10:00u	Interdisciplinaire Werkgroep PAS	VAC Antwerpen
		14:00u	Overlegvergadering	
			Dienst Integraal Waterbeleid Provincie Antwerpen	VAC Antwerpen
		16:00u	Overleg met provinciegouverneur Cathy Berx	VAC Antwerpen

Op 30 september had een eerste bilaterale vergadering BE-NL plaats in het kader van de pilot “Turnhouts Vennengebied”, onderdeel van de grensoverschrijdende samenwerking die door het DOMG werd opgezet. Het verslag wordt gevoegd in **bijlage 4**.

Op de IDW-PAS werd een eerste voorstel van methodologie voor de allocatie van de openstaande doelen besproken. Deze discussie wordt in oktober afgerond, waarna terugkoppeling zal gebeuren met de betrokken Departementen.

Ik gaf op 30 september tevens een toelichting aan de SALV-raad (Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij).

Piet VANTHEMSCHE

6 oktober 2022

Overzicht contacten en overlegvergaderingen – maand september

• 02/09/2022		Overleg met Toon Denys - VLM	
• 05/09/2022		Fractiedagen NVA: toelichting PAS	Antwerpen
• 06/09/2022		Veldbezoek Turnhouts Vennengebied	met de Interdisciplinaire Werkgroep (volledige dag)
• 07/09/2022	10:00u	Stand van zaken dossier PAS	Teamsvergadering met de leidende ambtenaren
• 14/09/2022	09:00u	Teamoverleg met Ron den Biesen	Private landeigenaar in het Landschap De Liereman
• 19/09/2022	12:30u	Overleg met Capricorn	Toelichting omtrent gaswassingstechnieken
• 20/09/2022	10:00u	Overleg met INBO	Overleg kostenraming Ecohydrologie (Floris Vanderhaeghe en Dries Adriaens)
• 21/09/2022	16:00u	Teamoverleg met Jo Van de Ven	Provincie Antwerpen - Dienst Omgevingsvergunningen
• 23/09/2022	11:00u	Overleg met stuurgroep Landbouwers TVG	
•	13:00u	Overleg met individuele landbouwer TVG	Overleg i.v.m. individueel dossier
• 27/09/2022	17:00u	Overleg met Ludwig Caluwé	Voormalig Gedeputeerde Landbouw provincie Antwerpen
		Toelichting terreinbeheerders TVG	ANB en Natuurpunt in BC de Liereman (Oud-Turnhout)
• 30/09/2022	10:00u	Grensoverschrijdende pilot TVG	Interdisciplinaire Werkgroep – afgevaardigden provincie Antwerpen
			Delegatie Nederland
	12:30u	Interdisciplinaire Werkgroep PAS	
	15:30u	Strategische Adviesraad Landbouw & Visserij	Toelichting stand van zaken PAS-dossier

In het kader van de grensoverschrijdende samenwerking m.b.t. de stikstofproblematiek met Nederland werd het Turnhouts Vennengebied aangewezen als pilootproject, de lead werd toevertrouwd aan de intendant. Op ons initiatief werd eind september een eerste bilaterale vergadering georganiseerd in het Provinciehuis van de provincie Antwerpen. De concrete afspraken die daar gemaakt werden worden opgevolgd. In hetzelfde kader nam ik deel aan het ambtelijk en het bestuurlijk overleg tussen de Vlaamse en Nederlandse bevoegde diensten waar de nodige afspraken werden gemaakt.

Begin oktober nam ik op vraag van de VLM deel aan de Klankbordgroep Open Ruimte Platform. Naast nuttige contacten, o.a. met de POM Antwerpen, was er een uiteenzetting van het project "Weerbaar Waterland" dat werd opgezet naar aanleiding van de overstromingsramp vorig jaar. Daar waar dit project focust op waterkwantiteit, komt in het eco-hydrologisch onderzoek de waterkwaliteit naar voor. Ik ben ervan overtuigd dat beide benaderingen als complementair met elkaar moeten benaderd worden.

Vanuit het ANB werd mij gemeld dat het Turnhouts Vennengebied in globo wordt behandeld als een fase 1 gebied in het kader van het herstelbeheer vernatting. Voor de verschillende fase 1 gebieden werd reeds een voorbereidend traject uitgewerkt. Voor het Turnhouts Vennengebied wordt verwezen naar de opdracht van de intendant. Ik stel voor om dit mee te nemen in het eco-hydrologisch onderzoek (algemene herstelstrategie, distance to target, kookboek INBO).

Vanuit het VITO werd de vraag gesteld op welke manier het emissieplafond van individuele bedrijven zal worden berekend in het kader van de toekomstige vergunningverlening. Zal de verplichte reductie worden toegepast op het referentiejaar 2015 of zal rekening gehouden worden met de meest recent vergunde situatie? Indien het referentiejaar 2015 gehanteerd wordt kan dit zeer grote gevolgen hebben voor bedrijven waarvoor nadien bijkomende uitbreiding werd vergund.

Een duidelijk antwoord op deze vraag is noodzakelijk om de individuele veehouders een correct beeld te geven van de toekomstmogelijkheden voor hun bedrijf.

Het VITO werkte aan een eerste doorkijk naar 2045 voor wat betreft de vermessing via lucht op het habitat 3110 in het Turnhouts Vennengebied op basis van meerdere scenario's. Ik voeg de nota ter informatie in **bijlage 4**. De conclusie is dat in geen enkel scenario de bijdrage onder de KDW van het habitattypen 3110 komt, met dien verstande dat in dergelijke lange termijn scenario's de onzekerheden zeer groot zijn.

De IDW PAS werd ingeschakeld bij het verwerken van de bezwaren betreffende het TGV in het openbaar onderzoek. In overleg met DOMG worden de vragen verwerkt en toegewezen aan de leden van de IDW PAS. Vanuit de stuurgroep van de landbouwers uit het Turnhouts Vennengebied kwam de vraag of zij kennis konden nemen van de reacties op het openbaar onderzoek vooraleer de politieke besluitvorming zijn beslag kent. Ik beloofde om de vraag te stellen.

In het overleg met een delegatie van de stuurgroep werd sterk voorbehoud geuit tegen de aanleg van een grondenbank voor het TVG door de VLM. Mijn standpunt is dat een grondenbank zeker een nuttig instrument kan zijn, en dat ik mijn suggestie handhaaf. In antwoord op vragen van de stuurgroep heb ik gesteld dat de suggesties uit mijn eerste rapport (omvattende aanpak horizon 2045, grondenbank vrijwillige stopzettingsregeling, ...) mee op tafel van de Vlaamse Regering zullen komen bij de afwerking van het openbaar onderzoek.

In samenwerking met de provinciale diensten wordt de vergunning status van de veehouderijen uit het TVG in kaart gebracht. Dit geldt zowel voor omgevingsvergunningen als voor vergunningen voor grondwaterwinning. Deze oefening wordt verder afgewerkt gedurende de volgende maand.

Begin oktober ontving elke veehouder uit het TVG een schrijven van de intendant met in bijlage een bedrijfsfiche waarin de voornaamste bedrijfskenmerken waarover ik beschik, opgelijst werden. Ook werd de mogelijkheid geboden tot een individueel onderhoud met de intendant. Er werden 152 brieven uitgestuurd. De respons was eerder matig. Ik ontving 16 reacties, waarbij 7 vragen tot een onderhoud. Vanuit de stuurgroep kwam de vraag om een collectieve bijeenkomst te organiseren voor alle veehouderijen uit het TVG. Ik nam deze suggestie in beraad.

Piet VANTHEMSCHE

7 november 2022

Overzicht contacten en overlegvergaderingen – maand oktober

• 04/10/2022	09:30u – 17:00u	Studiedag VLM “Open Ruimte Platform	Gent
• 05/10/2022	09:30u	VITO: overleg met Felix Deutsch en Wouter Lefebvre	Mol
• 07/10/2022	10:00u	Boeren op een Kruispunt: toelichting PAS-dossier	Sleidinge
•	13:00u	1e bijeenkomst ambtelijke werkgroep pilots NL-VL	Teams-vergadering
• 10/10/2022	13:00u	Overleg met Daniel Josten – ANB	
•	15:00u	Overleg met Maarten Hens – Departement Omgeving	
• 12/10/2022	10:00u	Stuurgroep Landbouwers + Landeigenaars	
		Ecohydrologisch onderzoek - vervolg	Ravels
• 14/10/2022	10:00u	Interdisciplinaire Werkgroep PAS	VAC Antwerpen
• 20/10/2022	14:30u	2e gezamenlijk Bestuurlijk Overleg pilots NL-VL	Grenspark Kalmthoutse Heide - Essen
• 21/10/2022	11:30u	Interview voor VILT – PAS-dossier	
• 25/10/2022	11:30u	Toelichting sharepoint-“Openbaar Onderzoek PAS”	Ferrarisgebouw - Departement Omgeving
• 28/10/2022	10:00u	Interdisciplinaire Werkgroep PAS	Teams-vergadering

VLAAMSE OVERHEID

Intendant van de Vlaamse Regering
Piet VANTHEMSCHE

Koning Albert II-laan 7
1210 BRUSSEL
T 02 55261 00

piet.vanthemsche@vlaanderen.be

RAPPORT november 2022

////////////////////////////////////
datum: 08/12/2022

verslaggever: Piet Vanthemsche

onderwerp: Overzicht activiteiten november 2022
////////////////////////////////////

In **bijlage 1** wordt een overzicht van de formele activiteiten gevoegd.

De maand november was vooral gewijd aan de behandeling van de bezwaarschriften uit het openbaar onderzoek die het Turnhouts Vennengebied aanbelangen. De taken werden verdeeld tussen de leden van de interdepartementale werkgroep PAS (IDW PAS), de intendant zorgde voor de consolidatie en de eindredactie van de antwoorden, in overleg met het Departement omgeving.

In de IDW PAS werd verder gewerkt aan:

- De methodiek voor de allocatie van IHD-allocatie in het Turnhouts Vennengebied. Op basis van verschillende insteken en overlegmomenten wordt een nota uitgewerkt. Van zodra afgewerkt zal deze nota voor validatie worden voorgelegd aan de bevoegde departementen.
- Er wordt gewerkt aan een inventaris van de bestaande vergunningen per landbouwbedrijf binnen het Turnhouts Vennengebied.
- Er wordt gewerkt aan een inventaris van het publiek grondbezit binnen het Turnhouts Vennengebied.
- De actiepunten die werden vastgelegd in het kader van de grensoverschrijdende pilot voor het Turnhouts Vennengebied worden verder opgevolgd. Voor elk actiepunt werd van beide zijden een SPOC aangeduid.

Op 15 december is er een infovergadering gepland voor alle veehouders uit het Turnhouts Vennengebied. Deze infovergadering kwam er op vraag van de stuurgroep die de landbouwers vertegenwoordigt.

De individuele gesprekken met 13 landbouwers werden voorbereid. Elke landbouwer die om een individueel gesprek verzocht ontving bijkomend een dossiertje met de gegevens van zijn of haar bedrijf die bekend zijn bij de intendant. Bij het dossier werd ook een leidraad voor het gesprek gevoegd. Daarbij werd ook een overzicht van de bestaande vergunningen gevoegd. Voor elk van die bedrijven berekenden medewerkers van de VMM in detail de ammoniakuitstoot.

De eerste fase van het eco-hydrologisch onderzoek wordt verder afgewerkt.

Bij de terreinwerkzaamheden werden telkens landbouwers en landeigenaren uitgenodigd.

Een aantal van hen woonden de werkzaamheden bij en kregen een toelichting bij de opzet van het eco-hydrologisch onderzoek.

Piet VANTHEMSCHE

8 december 2022

Overzicht contacten en overlegvergaderingen – maand november

• 21/11/2022	10u00	Overleg met VMM – Ammoniakemissieberekening	Via Teams
• 24/11/2022	15u00	TF PAS leidende ambtenaren update	Via Teams
• 25/11/2022	10u00	Interdisciplinaire Werkgroep PAS	VAC Antwerpen
	13u00	Bespreking stroomschema IHD-allocatie	

De terreinactiviteiten van het INBO in het kader van het ecohydrologisch onderzoek werden bijgewoond door een aantal landbouwers. De feedback was heel positief en versterkt het vertrouwen in het INBO

Na overleg met de betrokken kabinetten en de VLM werden de verslagen van de intendant en een aantal informatieve documenten gepubliceerd op de website van de VLM:

<https://www.vlm.be/nl/themas/veerkrachtigeopenruimte/herstructureringsbeleidPAS/maatwerkgebieden/Paginas/Rapportering-intendant.aspx>

Piet VANTHEMSCHE

18 januari 2023

Overzicht contacten en overlegvergaderingen – maand december 2022

• 06/12/2022	12u00	Overleg met VLM – Publicatie documenten op website	Via Teams
• 09/12/2022	09u00	Overleg met Maarten Hens – Departement Omgeving: Stand van zaken Openbaar Onderzoek	Ferrarisgebouw
• 12/12/2022	10u00	Rapportering werkzaamheden en conclusies van de intendant	Kabinet Landbouw
	12u00	Overleg INBO: Bespreking nota IHD-allocatie	Kantoor Brussel
• 13/12/2022	16u30	Rapportering werkzaamheden en conclusies van de intendant	Kabinet Demir
• 14/12/2022	11u00	Stuurgroep Landbouwers TVG	Gemeentehuis Ravels
• 15/12/2022	15u00	Plenaire vergadering veehouders TVG	Zaal De Wouwer – Ravels
• 19/12/2022		Individuele gesprekken met veehouders TVG	Gemeentehuis Ravels
• 20/12/2022		Individuele gesprekken met veehouders TVG	Gemeentehuis Ravels
• 23/12/2022	09u00	Interdisciplinaire Werkgroep PAS	Via Teams